

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Țurcan Anatolie, Daguța Sergiu, și Mânăscută Igor,
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile declarate de către procurorul în
Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Ionaș Gheorghe în
numele inculpatului Crăciun Victor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei
Chișinău, sediul Buiucani din 31 ianuarie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel
Chișinău din 02 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Crăciun Victor XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 13.04.2021 - 31.01.2022;

Instanța de apel: 18.02.2022 - 02.11.2022;

Instanța de recurs: 23.12.2022 - 05.03.2024.

Asupra recursurilor în cauză, completul de judecată

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei, sediul Buiucani din 31 ianuarie 2022, Crăciun Victor
XXXXX a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit.
b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **4 (patru)**
ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce
mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea s-a suspendat
condiționat pe o perioadă de probațiune de **3 (trei) ani**.

S-a încasat de la Crăciun Victor în beneficiul statului suma totală de **6 778 lei (șase mii**
șapte sute șaptezeci și opt) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru întocmirea
Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-1070 din 14 aprilie 2020, Raportului de
expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3051 din 14 august 2020 și Raportului de expertiză judiciară
nr. 201903C2447 din 13 februarie 2020.

S-a admis integral acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul succesorului părții vătămate Vahovschi Svetlana, avocatul Capcelea Liviu și s-a dispus încasarea de la Crăciun Victor în beneficiul lui Vahovschi Svetlana suma de **200 000 (două sute mii) lei**, cu titlu de prejudiciu moral.

S-a hotărât asupra corpurilor delictive.

1.1. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, Crăciun Victor, la 06.11.2019, aproximativ la ora 17:42, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, fiind treaz, cu permisul de conducere de categoriile „A, B, C, D, E”, valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, în timp ce se deplasa pe str. Calea Basarabiei din direcția str. Ismail spre str. Grădina Botanică din mun. Chișinău, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecinței acestora, nu a ținut cont permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, fapt prin care a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume, prevederile pct. 3, în conformitate cu care: „Participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”; prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b), în conformitate cu care, „Persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”, prevederile pct. 45 alin. (1) lit. a), b) și d) și alin. (2) al aceluiași punct, potrivit cărora: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului rutier”, prevederile art. 22 alin. (4) lit. b) și art. 23 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 131- XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „participanții la traficul rutier sânt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private”, „Conducătorul de autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere” și ca urmare, a tamponat pietonul Vahovschi Victor XXXXX, care traversa partea carosabilă în afara trecerii pentru pietoni de la stânga spre dreapta, relativ deplasării mijlocului de transport.

În rezultatul impactului rutier, potrivit Raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 201903C2447 din 13.02.2020, s-a constatat că decesul pietonului Vahovschi Victor XXXXX a survenit în rezultatul revărsărilor sanguine intracerebrale și trunchiului cerebral ca consecință

a traumei cranio-cerebrale deschise, fapt confirmat prin modificările depistate la examinarea medico-legală a cadavrului și adevărate prin examenul histologic, ultimele având legătură cauzală directă cu decesul și în comun, prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că *în drept*, acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, individualizată prin *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane*.

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Crăciun Victor să fie recunoscut în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90¹ Cod, prima parte a pedepsei de 1 an și 6 luni închisoare, să fie dispusă cu executare în penitenciar de tip deschis, iar executarea celeilalte părți a pedepsei de 1 an și 6 luni să se suspende condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an și 6 luni.

În motivarea apelului acuzatorul de stat a susținut că prin prisma criteriilor de individualizare a pedepselor prevăzute la art. 75 Cod penal, se înțelege cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei persoanei vinovate de săvârșirea faptei prejudiciabile. Pedepsa aplicată trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Prin urmare, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, sunt cerințe de care instanța de judecată trebuie să se călăuzească la stabilirea pedepsei.

Pedeapsa este echitabilă când se stabilesc lipsuri și restricții ale drepturilor infractorului proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și societății, perturbate prin infracțiune. Pedepsa este echitabilă și atunci când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Practica judiciară nu o dată a demonstrat că o pedeapsă prea blândă generează dispreț și nu este suficientă pentru corectarea persoanei, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, scopul pedepsei penale este reabilitarea echității sociale, corijarea condamnatului, precum și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de inculpat, cât și de către alte persoane.

Corectarea condamnatului ca scop al pedepsei penale este conștientizarea de către făptuitor a celor săvârșite, reîntoarcerea și reîncadrarea acestuia în societate or, făptuitorul urmează să fie convins că respectarea legii penale este o necesitate.

Prin urmare, consideră că cerințele art. 75 Cod penal de aplicare a pedepsei echitabile constituie un principiu al echității, care obligă instanța să aplice persoanei vinovate o pedeapsă legală și individualizată, în vederea realizării scopurilor pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal. În astfel de circumstanțe, partea acuzării a subliniat că pedeapsa stabilită lui Crăciun Victor este una prea blândă.

2.2. Avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Crăciun Ion, care a solicitat admiterea prezentului apel, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui Crăciun Victor, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate precum și, să se lase fără soluționare acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Vahovschi Svetlana către Crăciun Victor.

Pentru a motiva cele solicitate prin apel, apărătorul a invocat că din conținutul sentinței se observă că instanța de fond nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probele cercetate în raport cu circumstanțele stabilite în cauză, fiind încălcate prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar simpla descriere a probelor fără aprecierea acestora duce la adoptarea unei sentințe nemotivate.

Astfel, consideră că instanța de fond a emis sentința de condamnare în mod arbitrar, a pronunțat soluția de condamnare prin încălcarea principiului prezumției nevinovăției, fără ca acuzația de accident rutier a cet. Crăciun Victor să fie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

În acest sens, acuzarea invocând încălcarea de către inculpatul Crăciun Victor a prevederilor art. 45 a Regulamentului Circulației Rutiere, nu a ținut cont de faptul că aceste dispoziții nu presupun în mod exclusiv, că pentru orice accident rutier vina îi revine conducătorului auto, și în cazul dat, este necesar de luat în considerație în primul rând faptul că acțiunile pietonului Vahovschi Victor, care fiind în stare avansată de ebrietate, a traversat drumul într-un loc nepermis, ceea ce a și dus la accidentarea acestuia.

În învinuirea formulată inculpatului i se impută încălcarea cerințelor art. 45 alin. 1 lit. a), b), d), e) a Regulamentului Circulației Rutiere. Într-adevăr, conducătorul auto trebuie să conducă autovehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori:

- starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția;
- de exterioritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;
- de condițiile rutiere și situația rutieră;

Însă, la materialele cauzei lipsesc careva date ce ar indica la starea nesatisfăcătoare psihofizică a inculpatului, care ar fi putut influența atenția și reacția cet. Crăciun Victor.

Subsidiar, s-a menționat că în acest caz, inculpatul nu a avut posibilitate să prevadă acțiunile părții vătămate, iar situația rutieră era normală, nimic nu prevedea o astfel de schimbare bruscă a situației rutiere.

Consideră că nu au fost încălcate de către inculpat nici prevederile art. 45 alin. (2) a Regulamentului Circulației Rutiere, deoarece acțiunile conducătorului auto au fost adecvate situației concrete și brusc create, întrucât el a frânat și a virat spre dreapta pentru a evita tamponarea pietonului, însă din motive independente de voința acestuia, nu a putut evita accidentul rutier.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2022, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, în cadrul cercetării judecătorești, instanța de apel a constatat cu certitudine că vina inculpatului Crăciun Victor în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal se demonstrează prin cumulul de probe administrate de către partea acuzării, și anume prin declarațiile martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Potrivit schiței accidentului rutier și imaginilor foto, anexat la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 06.11.2019, instanța de judecată a stabilit că pietonul Vahovschii Victor a fost tamponat cu partea dreaptă a automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Astfel, versiunea inculpatului Crăciun Victor Ion precum că pietonul Vahovschii Victor a apărut brusc în fața automobilului, a fost apreciată critic, or, reieșind din faptul că tamponarea pietonului a avut loc cu partea dreaptă a automobilului, câmpul vizual al inculpatului Crăciun Victor nu a fost limitat pentru perioada de timp în care pietonul a traversat carosabilul prin fața automobilului condus de către inculpat. Mai mult ca atât, având în vedere că pietonul a fost tamponat cu partea dreaptă a automobilului, instanței nu i-a fost clară acțiunea inculpatului Crăciun Victor de a vira la dreapta, așa precum a declarat inculpatul în cadrul ședinței de judecată, atât timp cât pietonul Vahovschii Victor traversa partea carosabilă de la stânga la dreapta. În asemenea circumstanțe, instanța de judecată a conchis că inculpatul Crăciun Victor, prin manevra efectuată, ar fi îndreptat deplasarea automobilului spre pietonul Vahovschii Victor, și nu ar ținut cont de situația rutieră pentru a evita impactul.

De asemenea, instanța de apel a apreciat critic și versiunea inculpatului Crăciun Victor Ion precum că în timp ce conducea automobilul „Dacia Logan”, cu numărul de înmatriculare XXXXX pe banda a doua, a fost depășit de un alt automobil care se deplasa pe banda a treia, iar imediat ce a fost depășit, în fața sa a apărut brusc pietonul Vahovschii Victor. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța a notat că în asemenea situație, pietonul Vahovschii Victor ar fi putut să fie tamponat de automobilul la care face trimitere inculpatul Crăciun Victor. Respectiv, instanța de judecată a concluzionat că pietonul Vahovschii Victor a continuat să traverseze strada după ce automobilul la care face trimitere inculpatul a trecut pe lângă acesta. În asemenea circumstanțe, câmpul vizual al inculpatului putea să fie extins, în cazul în care acesta manifesta dexteritate în conducerea automobilului.

Deși inculpatul Crăciun Victor declară că nu a văzut pietonul până când acesta nu a apărut în fața automobilului său, instanța de judecată a notat că conducătorul autovehiculelor au obligația de a observa situațiile periculoase, iar în cazul în care apar obstacole în fața sa, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească. Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul inculpatului precum că pietonul a apărut brusc în fața sa.

Potrivit procesului-verbal al experimentului în procedura de urmărire penală din 05.06.2020, se atestă că la data de 05.06.2020, între orele 21:53 - 23:09, a fost efectuat un experiment în vederea stabilirii momentului apariției pietonului în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, în lumina farurilor, faza scurtă. Urmare a efectuării experimentului, s-a stabilit că, fiind plasat pietonul experimental, îmbrăcat în uniformă de culoare albastră închisă,

la distanța de 28,1 metri de la automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, la care era conectată faza scurtă a farurilor, acesta a început să se afle în câmpul de vizibilitate de pe locul de lucru a conducătorului auto (f.d. 148-151).

Referitor la argumentele inculpatului Crăciun Victor privind dezacordul cu unele aspecte ale experimentului efectuat în vederea stabilirii momentului apariției pietonului în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, în lumina farurilor, faza scurtă, expuse în cadrul ședinței de judecată, instanța de fond corect a reținut că acesta fiind prezent la experiment, la finele acestuia nu a manifestat careva obiecții. Acest fapt se confirmă prin înscrisul și semnătura olografă efectuată de către inculpatul Crăciun Victor în conținutul procesului-verbal al experimentului în procedura de urmărire penală din 05.06.2020.

Astfel, instanța de judecată a apreciat că argumentele inculpatului Crăciun Victor privind dezacordul cu unele aspecte ale experimentului efectuat, expuse în cadrul ședinței de judecată, sunt înaintate cu scopul de a-și ameliora situația, și a denatura împrejurările comiterii experimentului în comparație cu împrejurările comiterii accidentului rutier.

Totodată, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-1070 din 14.04.2021, se atestă că distanța necesară pentru oprire în siguranță a automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, la viteza de deplasare 40-50 km/h, constituie 23-32 metri. La fel, s-a arătat că potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3051 din 14.08.2021, se atestă că distanța necesară pentru oprire în siguranță a automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare EWN 522, la viteza de deplasare 40-45 km/h, constituie 23-27metri, iar distanța necesară pentru oprire în siguranță a automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare EWN 522, la viteza de deplasare 50 km/h, constituie 32 metri.

De asemenea, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3051 din 14.08.2021, s-a constatat că din punct de vedere tehnic, pentru condiția că distanța de vizibilitate a obstacolului de la locul de lucru al conducătorului auto, în lumina farurilor automobilului este de 28,1 m, conducătorul automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, Crăciun Victor, aplicând metoda frânării în momentul declanșării obstacolului pentru circulație, la viteza de deplasare 40-45 km/h, dispunea de posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului Vahovschii Victor. Din punct de vedere tehnic, pentru condiția că distanța de vizibilitate a obstacolului de la locul de lucru al conducătorului auto, în lumina farurilor automobilului este de 28,1 m, conducătorul automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, Crăciun Victor, aplicând metoda frânării în momentul sesizării obstacolului pentru circulație, la viteza de deplasare - 50 km/h, nu dispunea de posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului Vahovschii Victor (f.d. 159-163, vol. I).

În urma analizei probelor administrate s-a stabilit cu certitudine că Crăciun Victor a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul victimei Vahovschii Victor. Or, în calitate de conducător al mijlocului de transport acesta este responsabil de acțiunile sale, asumându-și consecințele pentru nerespectarea regulilor de circulație rutieră în cazul neglijării acestora.

Astfel, instanța de apel nu a putut reține argumentele părții apărării precum că accidentul rutier s-a produs din vina părții vătămate.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, se caracterizează numai prin vinovăție sub forma imprudenței, caracterizată prin una din cele două modalități ale acesteia – neglijență sau sineîncredere exagerată.

În acest sens, instanța de apel a reținut că inculpatul Crăciun Victor a manifestat atitudine psihică imprudentă în modalitatea neglijenței, prin faptul că a încălcat prevederile pct. 3, pct. 10 alin. (1) lit. b), pct. 45 alin. (1) lit. a), b) și d) și alin. (2) ale Regulamentului Circulației Rutiere și prevederile art. 22 alin. (4) lit. b) și art. 23 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 131- XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier.

Subiectul infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul comiterii faptei avea împlinită vârsta de 16 ani, având calitatea specială de conducător al autovehiculului.

Prin urmare, inculpatul Crăciun Victor întrunește semnele subiectului infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar apreciind argumentele apărării cu privire la emiterea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului, instanța de apel le-a respins, din motivele expuse mai sus.

Vis-a-vis de apelul declarat de acuzatorul de stat, în partea individualizării pedepsei penale, solicitându-se aplicarea unei pedepse mai aspre, instanța de apel a notat că instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Totodată, s-a remarcat că infracțiunea comisă de către inculpatul Crăciun Victor se caracterizează printr-un grad sporit de pericol, ce atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este mijloc de pericol social sporit pentru viața nu numai a însuși șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

Referitor la personalitatea inculpatului, instanța de fond a reținut că acesta din urmă, anterior nu a fost tras la răspundere penală pe teritoriul Republicii Moldova.

Circumstanțe ce atenuează sau agravează răspunderea penală, conform art. 76, 77 Cod penal, instanța de judecată nu a reținut.

Sanțiunea prevăzută pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, cât și la momentul examinării cauzei penale, constituia închisoare de la 3 la 7 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Astfel, în accepțiunea instanței, categoria de pedeapsă aplicată lui Crăciun Victor sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport va asigura pe deplin corectarea și reeducarea inculpatului, luând în considerație realizarea scopului pedepsei penale ce ține de prevenirea comiterii altor infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

Având în vedere termenul pedepsei cu închisoarea stabilit inculpatului, ținând cont de faptul că acesta a contactat rudele victimei, acordându-le un suport financiar în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei, lipsa antecedentelor penale, de faptul că are la întreținere un copil minor care

are vârsta de numai 11 ani, instanța de apel a respins argumentele acuzatorului de stat privind dispunerea executării reale a pedepsei cu închisoarea și a susținut pe deplin poziția instanței de fond potrivit căreia inculpatul merită o șansă de a demonstra că corectarea sa este posibilă fără punerea în executare a pedepsei.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către:

5.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat se indică faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilire a duratei și cuantumului pedepsei, precum și oportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este prevăzut că: (3) *Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată*, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel.

Așa cum rezultă din decizia instanței de apel, la baza individualizării modalității de executare a pedepsei închisorii faptul că inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală pe teritoriul Republicii Moldova și are la întreținere un copil minor, ceea ce nu constituie o motivare plauzibilă la individualizarea pedepsei în coraport cu fapta comisă și urmările prejudiciabile soldate (care de altfel sunt irecuperabile).

Contrar celor enunțate mai sus, instanța de apel era obligată să indice care sunt acele circumstanțe ale cauzei corelate cu datele despre persoana vinovată, ce servesc temeii pentru aplicarea art. 90 Cod penal, or inculpatul nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, a comis o infracțiune gravă, soldată cu decesul unei persoane, iar fiind audiat în calitate de bănuit și învinuit nu și-a recunoscut vinovăția.

Astfel, reiese că instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Cod penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod.

Totodată instanța de apel, nu a luat în considerație faptul că în urma comiterii infracțiunii au fost cauzate urmări irecuperabile, și anume a intervenit decesul unei persoane, or scopul primordial al legii penale, constituie protejarea vieții și sănătății persoanei, urmată de protejarea altor valori sociale specificate de legea penală.

5.2. Avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Crăciun Victor, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. La fel, acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Vahovschi Svetlana către Crăciun Victor să fie lăsată fără soluționare.

Pentru a motiva cerințele formulate în recurs, apărătorul inculpatului punctează că fapta constatată de instanța de fond și apel nu și-a găsit confirmare pe parcursul cercetării judecătorești. În special, din probele administrate, rezultă că fapta prevăzută la art. 264 alin. (3)

lit. b) Cod penal nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate ai Crăciun Victor XXXXX.

La fel, se arată că acuzarea, invocând încălcarea de către inculpatul Crăciun Victor a prevederilor art. 15 a Regulamentului Circulației Rutiere, nu a ținut cont de faptul că aceste dispoziții nu presupun în mod exclusiv, că pentru orice accident rutier vina îi revine conducătorului auto. În cazul dat, este necesar de luat în considerație în primul rând faptul că acțiunile pietonului Vahovschii Victor, care fiind în stare avansată de ebrietate, a traversat drumul într-un loc nepermis, au declanșat accidentarea acestuia.

În învinuirea înaintată inculpatului i se impută încălcarea cerințelor art. 45 alin. 1 lit. a), b), d), e) din Regulamentul Circulației Rutiere.

Într-adevăr, conducătorul auto trebuie să conducă autovehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori:

- starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția;
- de exterioritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;
- de condițiile rutiere și situația rutieră.

Totodată, la materialele cauzei lipsesc careva date ce ar indica la starea nesatisfăcătoare psihofizică a inculpatului, care ar fi putut influența atenția și reacția cet. Crăciun Victor.

De asemenea, în acest caz, inculpatul nu a avut posibilitate să prevadă acțiunile părții vătămate, iar situația rutieră era normală, nimic nu prevedea o astfel de schimbare bruscă a situației rutiere.

La fel, se menționează că nu au fost încălcate de către inculpat nici prevederile art. 45 alin. (2) a Regulamentului Circulației Rutiere, deoarece acțiunile conducătorului auto au fost adecvate situației concrete și brusc create, întrucât el a frânat și a virat spre dreapta pentru a evita tamponarea pietonului, însă din motive independente de voința lui, nu a reușit aceasta.

De asemenea, conducerea regulamentară a mijlocului de transport, alegerea vitezei de deplasare și a altor cerințe indicate în art. 45 a Regulamentului Circulației Rutiere mai presupune și necesitatea deplasării fără crearea de obstacole pentru alți participanți la traficul auto, iar în cazul dat de către șoferul automobilului „Dacia Logan” nu au fost depășite limitele vitezei de deplasare, conducătorul auto fiind în drept să se bazeze pe respectarea regulilor și din partea pietonilor, nefiind obligat să prevadă încălcarea acestor reguli din partea altor persoane.

În baza Regulamentului Circulației Rutiere de la conducătorul auto se cere întreprinderea măsurilor pentru evitarea unei eventuale tamponări, însă nu în toate cazurile atunci când se comit accidente rutiere vinovat e conducătorul auto. Sunt cazuri când conducătorul auto ia toate măsurile pentru evitare, însă situația creată determină accidentul. El este obligat să ia doar măsuri posibile excluderii accidentului.

Pe de altă parte, Regulamentul Circulației Rutiere reglementează inclusiv și circulația pietonilor. Astfel, potrivit prevederilor art. 114 alin. (1) ale Regulamentului Circulației Rutiere *pietonii trebuie să traverseze drumul numai pe la trecerile semnalizate, inclusiv pe pasajele denivelate, iar în lipsa acestora la intersecții - pe linia trotuarelor sau acostamentelor*, iar art. 114 alin. (2) a Regulamentului Circulației Rutiere stipulează *că în cazul în care în limitele vizibilității (100-150 m) nu sânt treceri pentru pietoni sau intersecții, ei pot traversa drumul*

numai după ce s-au asigurat că nu se apropie nici un vehicul, efectuând trecerea pe traiectorie perpendiculară în raport cu marginea carosabilului.

La caz, recurentul susține că partea vătămată Vahovschii Victor flagrant a încălcat cerințele acestei legi, deoarece pietonul fiind în stare avansată de ebrietate, nu era în drept să iasă în fugă pe partea carosabilă, în locuri interzise și fără să se asigure de lipsa vehiculelor, fapt care nemijlocit a și dus la producerea accidentului rutier.

Consideră că cele indicate supra confirmă faptul că situația de accident a fost creată și comisă către partea vătămată, care a pus în imposibilitate conducătorul auto de a evita tamponarea.

Prin urmare, fapta care a avut loc, a fost săvârșită fără vinovăția inculpatului Crăciun Victor, deoarece el nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile, altfel spus inculpatul nu trebuia și nici nu avea cum să le prevadă.

În acest sens, instanța de fond nu a examinat legalitatea acțiunilor pietonului Vahovschii Victor și faptul că încălcarea de către acesta a regulilor circulației rutiere a dus la producerea accidentului rutier, nu a dispus de un suport probatoriu pentru stabilirea faptului că conducătorului mijlocului de transport Crăciun Victor ar fi încălcat normele Regulamentului Circulației Rutiere, în situația în care potrivit Raportului de expertiză auto-tehnică din 14 august 2020 (f.d. 150-163) s-a constatat că din punct de vedere tehnic, pentru condiția că distanța de vizibilitate a obstacolului la locul de lucru al conducătorului auto, în lumina farurilor automobilului este de 28,1 m, conducătorul automobilului de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, Crăciun Victor, aplicând metoda frânării în momentul declanșării obstacolului pentru circulație, la viteza de deplasare - 50 km/h, nu dispunea de posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului Vahovschii Victor.

Mai mult de atât, instanța de apel nu a examinat minuțios temeiurile invocate de apărător dar a preluat integral argumentele instanței de fond, chiar și erorile evidente (spre ex. inculpatul BELETEI Vasile Mihail avea vârsta de 34 ani, era responsabil, și avea calitatea specială de conducător al autovehiculului), fapt din care rezultă că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii instanței de apel. Eroarea dată a fost admisă și de către instanța de fond, iar instanța de apel a preluat integral textul, inclusiv și erorile admise de prima instanță.

În concluzie, recurentul afirmă că instanțele judecătorești nu au exercitat un control efectiv învinuirii înaintate lui Crăciun Victor, prin prisma prevederilor legale și a jurisprudenței CtEDO privind claritatea, caracterul concret și previzibilitatea acestora. Din contra, instanțele de fond au admis o constatare defectuoasă a circumstanțelor de fapt și de drept, ceea ce condiționează încălcarea dreptului inculpatului la un proces echitabil stipulat la art. 6 CEDO.

6. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, (1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursurile declarate în prezenta cauză penală, urmează a fi examinate în baza temeiurilor anterioare, întrucât acestea au fost declarate până la data de 01.09.2023.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Statuând asupra rigorilor precitate în coraport cu lucrările instanței de apel, se atestă că această instanță, în temeiul art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, a efectuat o verificare a legalității și temeiniciei hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. În acest sens, au fost reținute declarațiile date de către inculpat în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, potrivit cărora: „...*La întrebările acuzatorului de stat a declarat că nu a observat ca în preajma locului unde a fost tamponarea să fie vreo trecere de pietoni. Din momentul când a observat pietonul, acesta fiind în fața automobilului la o distanță mică, a încercat să vireze la dreapta, însă nu a reușit să evite impactul. Vizibilitatea carosabilului în față la lumina farurilor care era conectată era de aproximativ 30 metri. Farurile de la automobilul fuseseră recent verificate și nu necesitau reglare, fiindcă aproximativ în luna octombrie înainte de eveniment a trecut testarea tehnică. La locul impactului iluminare stradală nu era. Nu a redus viteza deoarece se deplasa regulamentar așa cum se deplasau toate automobilele. Până la data tamponării a condus mijloace de transport de aproximativ 16 ani, și a lucrat la o companie unde a condus și camioane mari. În momentul în care a observat pietonul acesta alerga de la stânga spre dreapta. În momentul când a observat pietonul, automobilul care îl depășiseră pe banda a treia se afla în față sa la o distanță de 7 - 8 - 10 metri. În momentul când a văzut pietonul prima dată, acesta deja se afla în față sa, și anume aproximativ la mijlocul automobilului și fugea spre dreapta. Deși pietonul fugea spre dreapta a virat tot la dreapta deoarece așa a considerat că este corect. Până a apărea pietonul în față sa la mijloc de mașină, nu l-a văzut din partea stângă. Mașinile din sensul opus se deplasau cu lumina farurilor la faza scurtă. Nemijlocit până a avea loc tamponarea pietonului în spatele său se deplasau automobile pe toate cele 3 benzi în direcția sa de deplasare și aveau conectate faza scurtă la lumina farurilor. Pietonul a apărut în față sa, după ce a trecut automobilul ce a depășit pe banda a treia. În cadrul ambelor experimente a*

observat pietonul la o distanță relativ mare, însă a menționat că pietonul se deplasa din față spre sine dar nu ca și în cazul accidentului rutier când s-a deplasat din stânga spre dreapta. A spus despre aceasta colaboratorilor de poliție. În cadrul experimentelor pietonul se afla pe mijlocul benzii de circulație a automobilului.” (f.d. 123, vol. II).

Concomitent, au fost verificate inclusiv și probele materiale administrate de către acuzatorul de stat, printre care se enumeră și: *Procesul-verbal al experimentului în procedura de urmărire penală din 05.06.2020, efectuat în vederea stabilirii momentului apariției pietonului în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, în lumina farurilor, faza scurtă. Astfel, urmare a efectuării experimentului la data de 05.06.2020, între orele 21:53- 23:09, s-a stabilit că, fiind plasat pietonul experimental, îmbrăcat în uniformă de culoare albastră închisă, la distanța de 28,1 metri de la automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, la care era conectată faza scurtă a farurilor, acesta a început să se afle în câmpul de vizibilitate de pe locul de lucru a conducătorului auto (f.d. 148-151) (f.d.127-128, vol. II); Procesul-verbal al experimentului în procedura de urmărire penală din 06.11.2020, efectuat în vederea stabilirii momentului apariției pietonului în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, în lumina farurilor, faza scurtă. Astfel, urmare a efectuării experimentului la 06.11.2020, ora 18:45-19:53, s-a stabilit că, fiind plasat pietonul experimental la o distanță de 50 metri de la automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, la care era conectată faza scurtă a farurilor, se afla în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, CRĂCIUN Victor, care era participant la acțiunea procesual-penală nominalizată (f.d. 195-200, vol. I). (f.d. 129, vol. II).*

Având în vedere cele arătate *supra*, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele două experimente efectuate la data de 05.06.2020, și respectiv la 06.11.2020 nu corespund explicațiilor date de inculpat participanților la experimentele de urmărire penală, fapt rezultat direct din declarațiile acestuia depuse atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul judecării cauzei în prima instanță. În concret, se prezintă ca fiind relevantă precizarea inculpatului că partea vătămată fugea spre partea dreaptă a carosabilului, însă din experimentele indicate mai sus, reiese că asistentul procedural a fost plasat la o anumită distanță de la automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare XXXXX, adică acesta se afla în poziție statică în raport cu automobilul inculpatului.

La acest capitol, instanța de recurs consideră oportun de a nota că, în acord cu prevederile 123 alin. (1) Cod de procedură penală, experimentul se efectuează în scopul verificării și precizării datelor ce au importanță pentru cauza penală. Astfel că, importanța experimentului se manifestă prin posibilitatea de a verifica probele acumulate pe parcursul cercetării faptei, declarațiile bănuțului sau învinuțului cu privire la săvârșirea infracțiunii sau a unor acțiuni, care sunt în măsură să contribuie la justa soluționare a cauzei penale.

Ținând cont de constatările experimentului, dar și declarațiile bănuțului/inculpatului, care au fost consecvente atât la faza de urmărire penală, cât și la etapa judecării cauzei de către prima instanță, completul de judecată atestă o neconcordanță între cele explicate de Crăciun Victor și împrejurările în care au fost efectuate experimentele discutate, circumstanță care denotă că instanța de apel a desfășurat o verificare ineficientă a probelor administrate și cercetate în prezenta cauză penală, raportate la prevederile procesual penale, care reglementează condițiile de efectuare a unor procedee probatorii la faza urmăririi penale.

De asemenea, completul de judecată stabilește din partea introductivă a hotărârilor pronunțate în prezenta cauză penală că, datele personale ale inculpatului Crăciun Victor XXXXX au fost denaturate, fiind indicat greșit ziua, luna și anul nașterii – 27.01.1999 (f.d. 65, 110, vol. II), or potrivit fișei personale a inculpatului, acesta s-a născut la XXXXX (f.d. 95, vol. I). Pe lângă aceasta, la pct. 53 al deciziei contestate, instanța de apel a indicat că: *La*

*momentul comiterii infracțiunii și anume la data de 06.11.2019, inculpatul **BELETEI Vasile XXXXX** avea vârsta de 34 ani, era responsabil, și avea calitatea specială de conducător al autovehiculului (f.d. 136, vol. II).*

Din considerentele punctate, completul de judecată concluzionează că erorile semnalate în prezenta decizie nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, din care motive se impune admiterea recursurilor declarate, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Crăciun Victor, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Crăciun Victor XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor